ညံညင်းသာကျေးရွာ

အောင်ချမ်းသာအုပ်စု

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း

(၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ညံညင်းသာကျေးရွာ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ လ

မာတိကာ

မာတိကာ

၁။တည်နေရာနှင့်ပထဝီအနေအထား
၂။ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ
၃။ကျေးရွာရှိကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ
(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ
(ဂ) အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ
(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု
(င) ပညာရေး
(စ) ကျန်းမာရေး
(ဆ) ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
(ဇ) ကျား–မရေးရာ
၄။ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

၁။ တည်နေရာနှင့်ပထဝီအနေအထား

ညံ့ညင်းသာကျေးရွာသည် အောင်ချမ်းသာအုပ်စု၊မန္တလေး-လားရှိုးလမ်းမကြီး၏ အရှေ့ဘက်(၁)မိုင်ခွဲခန့် ပြင်ဦးလွင်မြို့၏ အနောက်တောင်ဘက်(၇)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပြီး အရှေ့ဘက်တွင် အင်းကြီးကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် သပြေကျင်း ကျေးရွာ၊ အနောက်မြောက်ဘက်တွင် ကံကြီးကုန်း ကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် အောင်ချမ်းသာကျေးရွာတို့နှင့် ထိစပ်လျှက်ရှိပါသည်။ သမပိုင်းဇုံတွင် ပါဝင်ပြီး တောင်ပေါ် ဒေသတွင် တည်ရှိပါသည်။

၂။ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်လက်မ(၆)ခန့်ရရှိသည်။ သဘာဝပေါက်ပင်များမှာ ဘောစကိုင်း၊ မာကလာပင် နှင့် ပိန္နဲပင်စသောအပင်များပေါက်ရောက်ပြီး ထိကရုန်း၊ ဆင်တုံးမန္တယ် ၊နန္ဒင်း၊ မိဿလင်စသော ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။ သီးနှံစိုက်ပျိုးနိုင်သော လယ်မြေ(၄၄.၃၈)ဧကခန့်၊ နှစ်ရှည်သီးနှံပင်(သရက်၊ ပိန္နဲ) စပါးနှင့်ပန်းကို အဓိကထားစိုက်ပျိုးပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်သော ယာမြေ(၂၃၂.၅)နှင့် ဥယျာဉ်မြေ(၁၀၃.၇၅)ဧကရှိသည်။ အဝီစိတွင်းရေနှင့် ချောင်းရေများမှရေကို စက်ဖြင့်စုပ်တင်ပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာအနီးတွင် ချောင်းရေနှင့်မြေအောက်ရေ ရရှိနိုင်သောကြောင့် ပိုက်ရေတွင်းများတူးပြီး ရေတင်စက်များ အသုံးပြု၍ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

၃။ကျေးရွာရှိကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

ကျေးရွာတွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ အများနှင့်ဆိုင်သောသာရေးနာရေးလုပ်ငန်းကိစ္စများတွင် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ လူမှုကူညီရေးအဖွဲ့၊ ဓမ္မစကြာအဖွဲ့၊ အပျိုအဖွဲ့၊ ကာလသားအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သာရေးနာရေးလူမှုရေး ကိစ္စကြီးငယ်ပေါ်ပေါက်လျှင် ရွာသားများစည်းလုံးညီညွတ်စွာဝိုင်းဝန်း ဆောင်

ရွက်သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများရှိပါသည်။ ပြင်ပမှ အသေးစားချေးငွေအဖွဲ့များနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာအဖွဲ့အချို့ ရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာစီမံချက်လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရုံ သဘောမျှသာဖွဲ့စည်းထားသည့်ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။ ခြုံငုံ၍ သုံးသပ်ရလျှင် သာရေးနာရေးကိစ္စများဆောင်ရွက်ရန် မိရိုးဖလာဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများက အားကောင်းကြပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို စီမံကိန်းချ၍ ရေရှည်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အဖွဲ့ အစည်းစနစ်မရှိပါ။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

ကျေးရွာ၏ အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ မိုးရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံသည် စပါးနှင့်ပန်းဖြစ်ပြီး (ဂန္ဓာမာပန်း၊ သစ္စာပန်း)ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ မိုးသီးနှံနှင့် ဆောင်းသီးနှံများစိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စပါးစိုက်ပျိုးနိုင်သော လယ်မြေ(၄၄.၃၈)ဧက၊ ပန်းစိုက်ပျိုးနိုင်သော လယ်ယာမြေနှင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ(၃၃၆.၂၅)ဧက ရှိပြီး၊ လယ်ကွက်များပေါ်တွင် စပါးစိုက်ပျိုးပြီး လယ်ယာမြေနှင့်ဥယျာဉ်ခြံမြေများပေါ်တွင် ပန်းကို အဓိကထားစိုက်ပျိုး၍ အခြားသီးနှံများကို သီးထပ်အဖြစ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ နှစ်စဉ် ကျေးရွာမှ ပန်းစီးရေ(၂၀၀၀)ခန့်ထွက်ရှိသည်။ ချောင်းရေ၊ မြေအောက်ရေတို့ဖြင့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးကြသည်။ ပန်းကို ဧပြီလတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဇွန်လတွင် ထွက်ရှိသည်။ ပန်းအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧက ပျမ်းမျ(၂၀၀၀)တင်း ဖြစ် သည်။

ပန်း၊ စပါးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စသည်တို့အတွက် ဈေးကောင်းမရသောကြောင့် လယ်သမားများအကျိုးအမြတ်ရရှိမှု နည်းပါသည်။ ဈေးကွက်မတည်မငြိမ်မှုများလည်း ရှိပါသည်။ မိရိုး ဖလာစိုက်ပျိုးလာသော ဖော်ပြပါသီးနှံများကိုသာ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြပြီး အခြားဈေးကွက်ဝင်သီးနှံရွေးချယ် စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ချောင်းရေ နှင့် မြေအောက်ရေရရှိခြင်းသည် သီးထပ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် သီးနှံထုတ်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက်အချိတ်အဆက်နှင့် ရောင်းချရေးစနစ်များဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကျေးရွာလူထုက စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။

အခြားသားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍအနေဖြင့် ကျေးရွာမှ အိမ်ထောင်စုများသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူ ရေးလုပ်ကိုင်မှု အလွန်နည်းပါးသည်။

(ဂ) အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာသားများအားလုံးသည် သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေသုံးစွဲနိုင်ရန် အဝီစိရေတွင်း
ကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၉၄.၄၉%ခန့်သည်လည်း ကိုယ်ပိုင် အဝီစ်များသုံးစွဲနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းရှိပါသည်။ စာသင်ကျောင်း၏ စုစုပေါင်းကြမ်းခင်းဧရိယာမှာ (၂၅၀၀) စတုရန်းပေရှိပြီး စာသင်ဆောင်စုစုပေါင်း(၂)ဆောင်ရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းတွင် မူလတန်းပြဆရာမ (၄) ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အလယ်တန်း၊အထက်တန်းကျောင်းသို့ တတ်ရောက်ပါကကျေးရွာနှင့်(၂မိုင်/၃မိုင်)မိုင်ခန့်ဝေးသော အောင်ချမ်းသာ၊ဇီးကား၊အနီးစခန်းကျေးရွာများသို့ သွားရောက် တတ်ကြပါသည်။ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း(၁)ဦး ရှိပါသည်။ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုအတွက် (၇)မိုင်ခန့် ဝေးသော ပြင်ဦးလွင်မြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံမှ ရရှိပါသည်။

ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးရရှိသောကြောင့် အသေးစား၊ အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ ချေးငွေအစီအစဉ်များ၊ ဈေးကွက်နှင့် နည်းပညာချိတ်ဆက်မှုများ ရရှိလာမည်ဆိုပါက ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။

(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအနေဖြင့် မြစိမ်းရောင်ချေးငွေနှင့်သမဝါယမချေးငွေ ရှိပါသည်။ ကာလတို ချေးငွေ ဖြစ်ပြီး၊ ချေးငွေကာလမှာ (၁နှစ် မှဖြလ) အထိဖြစ်ပါသည်။ အတိုးနှုန်း ၁ကျပ်မှ ၂ကျပ် ခန့်ရှိပါ သည်။ကာလတိုချေးငွေအတိုးနှုန်းမှာ ၁ %မှ ၂% ဖြစ်ပြီး အပေါင်ခံပစ္စည်း မလိုအပ်ပါ။

(c) ပညာရေး

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်သာရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသား အများစုသည် အခြေခံအရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်တို့ကိုတတ်မြောက်ကြပြီး တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များဖြင့် ဘွဲ့ရ သူများလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်း ရှိသောကြောင့် မူလတန်းပညာကို လက်လှမ်းမှီ သင်ကြား နိုင်ပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ လက်လှမ်းမမီ သောကြောင့် လူငယ်များမှာအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာနိမ့်ကျ ဆဲဖြစ်ပြီး ၄င်းအတွက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များမရှိပါ။

(စ) ကျန်းမာရေး

ကျေးရွာသူ/သားများသည် အများအားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု မရှိသလောက်နည်းပါးသည်။ နှစ်စဉ်မိုးရာသီတွင် ကလေးသူငယ်များ သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားတတ် သည်။ သွေးတိုး၊ ဆီးချိုရောဂါနှင့် လူငယ်၊လူကြီးများတွင် မိုးရာသီတုပ်ကွေးရောဂါကူးစက်ခံရလေ့ရှိသည်။ စပါး၊ပန်းနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပဲမျိုးစုံ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အထိုက်အလျောက် အဆင်ပြေခြင်း၊ မိသားစုများဝမ်းစာအတွက် နေ့စဉ်ဝင်ငွေအသင့်ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုဝင်များ ကလေးသူငယ်များအပါအဝင်ယေဘုယျအားဖြင့် အာဟာရဓာတ်ချို့တဲ့မှုမရှိကြပါ။ အမျိုးသမီးများ အတွက် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကို ကျေးရွာမှကျေးလက်ဆေးပေးခန်းနှင့် ကျေးရွာနှင့်(၇)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ပြင်ဦးလွင်မြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံ မှရရှိကြသည်။ ကလေးသူငယ်များအတွက် ကျန်းမာရေး ကာကွယ်ဆေး တိုက်ကျွေးသော အစီအစဉ်များကို ကျန်းမာရေးဌာန မှနှစ်စဉ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

(ဆ) ဘေးန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

ကျေးရွာမှ လယ်ယာမြေများသည် နှစ်စဉ်ပန်းနှင့် စပါးကိုသီးထပ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဓါတုဗေဒ ကွန်ပေါင်း မြေဩဇာများ အသုံးပြုခြင်း၊ သဘာဝ သစ်ဆွေးမြေဩဇာများ နှစ်စဉ်မထည့်သွင်းနိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းခြင်းနှင့် ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးပြုရသောကြောင့် သဘာဝပါတ် ဝန်းကျင် ကိုထိခိုက်မှုရှိပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးပြုရာတွင် ဓါတ်ကြွင်းအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအတွက်၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိရန် လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် အားနည်းသေးကြောင်းတွေ့ရှိရ ပါသည်။ ရာသီဥတုမမှန်သောကြောင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရန် ယာမြေများတွင် အခက်အခဲအနည်းငယ်ကြုံတွေ့ ရပါသည်။

(ဇ) ကျား–မရေးရာ

ကျားမဆိုင်ရာအခွင့်အရေးအနေဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများကဦးဆောင် လေ့ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများဖြစ်သော ထမင်းချက်၊ ရေခပ်၊ ကလေး ထိန်းခြင်းစသော ကိစ္စများဆောင်ရွက်သည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် အမျိုးသမီးများသည် ပေါင်းနှုတ်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ အမျိုးသားများသည်လယ်ထွန်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဘာသာရေး အထိမ်းအမှတ်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်များတွင်

(ရှင်ပြုအလှူပွဲများကျင်းပခြင်း) အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် လုပ်အားခ ပိုမိုရရှိကြသည်။ ဒေသတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍနည်းပါးနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ မူလတန်းကျောင်းပညာရေးမှ တက္ကသိုလ်ပညာရေးထိ ကျားမတန်းတူအခွင့်အရေးရှိပါသည်။

၄။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	ကဏ္ဍ	ဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း	ဦးစားပေး အဆင့်
၁	အခြေခံအဆောက်အဦ	(၁) ရွာတွင်းလမ်းကွန်ကရစ် ခင်းခြင်း	၁
၂	ကျန်းမာရေး	(၁) ဆေးခန်းအသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း (၂)ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်းများပို့ချပေးခြင်း	၂
၃	စိုက်ပျိုးရေး(ရေ)	(၁)ရေလှောင်ကန်ဆောက်လုပ်ခြင်း (၂)ရေပန်းစနစ်တပ်ဆင်ခြင်း	၃
၄	သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	(၁) ကျေးရွာရှိသစ်တောများထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း (၂)သဘာဝဆေးပင်စိုက်ခင်းထူထောင်ခြင်း	၄
၅	စိုက်ပျိုးရေး (နည်းပညာ)	(၁) သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်းပေးခြင်း (၂) ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း	၅
၆	ပညာရေး	(၁) ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းဆောင်အသစ်ပြုပြင်တိုးချဲ့ခြင်း (၂)ကျောင်းအားကစားကွင်းနှင့်အားကစားကွင်းထောက်ပံ့ပေးခြင်း	၆
၇	စိုက်ပျိုးရေး(သီးနှံ)	(၁) နှစ်ရှည်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်း (၂) သီးနှံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ လက်လှမ်းမီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၇
၈	လူငယ်နှင့်အားကစား	(၁) ခေတ်မီစာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း (၂) အားကစားကွင်း/ပစ္စည်းထောက်ပံ့ပေးခြင်း	၈